

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrto leta 90 kr.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrto leta 1 gld. 15 kr.

V Ljubljani v sredo 25. januarija 1871.

O b s e g: Ogledovanje drevesnic in trtnic, ktere iz državnega denarja dobivajo podporo. — Naprej čbeloreja slovenska! (Konec.) — Dolgoletne opazke o kačah (Dalje). — Še nekoliko dokazov za slovanstvo starodavnih Venetov. (Konec.) — Jugoslavenski program v zboru „Slovenije“, polit. društva v Ljubljani. — Dopisi — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Ogledovanje drevesnic in trtnic,

ktere iz državnega denarja dobivajo podpore.

Ministerstvo kmetijstva je družbam kmetijskim pisalo, da sadje- in vinorejo utegne moĉno pospešiti, ako družbe kmetijske pošljejo vsako leto izvedenega moža ogledat tistih drevesnic in trtnic, kterih gospodarji so iz državne subvencije prejeli denarne podpore. Ministerstvo misli, da tako potovanje izvedenega moža utegne koristno biti za to, da vidi, kako obdelujejo iz državnega denarja podpirani sadje- in vinorejci svoje drevesnice in trtnice, pri tem ogledu pa tudi vidi, kako drugod stoji s sadje- in vinorejo, in tako dobijo družbe kmetijske lep pregled sadje- in vinoreje in zvedó, kako bi bilo še drugej pomoĉi treba in kakošne.

S tem naroĉilom je ministerstvo družbam kmetijskim razposlalo poroĉilo vrtnarja Fr. Madle-ta, ki je lani potovaje ogledaval drevesnice in trtnice v dolnji Avstriji iz državne subvencije podpirane.

Kar se tiĉe družbe kmetijske kranjske, je ona brez tega opomina že tudi za tako ogledovanje skrbela in viteza Gutmansthala naprosila, da na Dolenskem ogleda dotiĉne drevesnice in vrtnice.

Na vsaki naĉin bode tako ogledovanje, prijazno pomenkovanje in ĉe treba dobrega sveta, oživilo sadje- in vinorejo.

Naprej čbeloreja slovenska!

Spisal Rihard Doleneĉ.

(Konec.)

Dalje bili bi pripomoĉki čbelarskemu društvu:

4. Društvena mizarnica, v kateri bi se dobri Dzierzonizirani panji in vsa druga orodja zanesljivo izdelovala. To bi se po nizki ceni, in ko bi društveno premoženje zadostno bilo, tudi brezplaĉno med ude razdelilo.

Besedo „dobri“ podĉrtujem z opombo, da je med onim in drugim panjem velikansk razloĉek. Tako na primer ne zasluĉijo tisti panji, o kterih je bilo v „Novicah“ (1868/9. l.) za odgovor na mojo priporoĉbo reĉeno: „da ni treba še le Dzierzoniziranih panjev od daleĉ naroĉevati, saj jih imamo v središču Ljubljane, to je, na franĉiškanskem vrtu“, nobene posneme. Oni so še vedno taki, kakoršne je mojster Dzierzon znabiti pred 20 leti iznajdel, al pa še taki ne, ker ne verjamem, da bi bil on kak panj s tako nepraktiĉnimi merami

sestavil, naj že bo v votlini ali pa v debelosti desek, kakor so ravno tisti. V dvajsetih letih se dá pa marsikaj popraviti in zboljšati. Gotovo dobro, vsem zahtevam zadostljivo sestavljen Dzierzoniziran panj videti imeli smo priložnost pri zadnji razstavi c. kr. kmetijskega društva na Poljanah v Ljubljani.

To le memogredé.

5. Središĉe za kupĉijo medú in voska.

S tem hoĉem reĉi, da bi društveniki svoj za prodaj namenjeni med in vosek oskrbništvu društvenega čbelnjaka izroĉili. To bi se potem s kakim kupcem seznanilo, ter ž njim v stalno kupĉijo stopilo. S to napravo bilo bi gotovo dosti pridobljenega, kajti potem bi ne bil posamesen čbelorejec prisiljen, svoje panjove potujoĉim prekupevalcem stresati, kteri najraji dobro robo po nič plaĉujejo in jo vrh tega še v malo vredno, na vsak naĉin pa svinsko drozgo spremené, ampak prišel bi dober in ĉislan méd v kupĉijo. To bi se posebno s tem doseglo, da bi se le popolnoma ĉist, izprešan ali pa na centrifugalnem stroji iztepen med, in ravno tako tudi le snažno stopljen vosek sprejemal. Tudi bilo bi potem mogoĉe posebno dober med, kakor je kraški iz ožepka, v belem satovji jako drago (tudi po 60–80 kr.) v tako imenovane izbranostne kupĉije (Delikatessenhandlung) prodajati, kterih se na Dunaji ne manjka. Vožnja ne dela nikake teŹave, saj ni treba družega, nego satovje, ktero v klopcah ali pa v celih okvircih lepi, iz panja vzeti, ter v panj enake zaboŹke poloŹiti in pokrov pribiti.

Ĉesar tukaj ne smemo pozabiti, je pa to, da bi društvo tudi prodajo celih živih panjev lahko v roko vzelo. Kakor je sploh znano, prišla je kranjska čbela v zadnjih letih tako v ceno, da se panj po 8 tolarjev plaĉuje. Dozdaj se le dva čbelorejca s to kupĉijo peĉata, in ta vsako leto veĉ sto panjev ĉez mejo naše deŹele in tudi ĉez meje cesarstva pošiljata.

6. Vreditev pašnega plaĉila.

Tisti čbelorejci, kteri svoje čbele na Kras na pašo vozijo, dobro vedó, kako prenapeto plaĉilo se od panja tirja (do 20 kr.). Da bi se nič ne plaĉevalo, tega ni zahtevati; al prenapetemu plaĉilu bi se pa vendar moralo v okom priti, ker ono čbelorejskemu napredku nikakor ne koristi.

7. Pripomoĉ, da bi se čbele po Źeleznici na pašo vozile.

V ta namen bi se moralo društvo z ravnateljstvom dotiĉnih Źeleznic porazumeti, da bi ono 1) navadnim vozovom, nalašĉ za čbelno prevaŹevanje potrebne zmetna tla (Federböden) dodalo, in 2) da bi se vozna cena primérno zniŹala.